

DEN DANSKE ARBEJDSMARKEDSMODEL 1. maj 2019

DEBATINDLÆG

Der er grund til at kæmpe for vores arbejdsmarkedsmodel

Skrevet af

Erik Bjørsted
Cheføkonom

De senere år er sikkerhedsnettet på arbejdsmarkedet blevet mere hullet, og regeringen planlægger store besparelser på den aktive arbejdsmarkedspolitik. Det er kritisk for vores ellers succesfulde arbejdsmarkedsmodel. Den danske model er værd at kæmpe for. Ikke kun på 1. maj, men hele året.

Kontakt

Konsulent

Sarah Steinitz

📞 33 55 77 10

I dag er det 1. maj – arbejderne internationale kampdag og en mærkedag for vores danske samfunds- og arbejdsmarkedsmodel. 1. maj klinger af ord som 'arbejder', 'solidaritet' og 'klassekamp', men hvor mange af de danske lønmodtagere har mon et fokus på eller en bevidsthed om, at vi skal stå sammen side om side for at kæmpe for fælles rettigheder, større lighed og gode vilkår for alle? Har lønmodtagere i dag måske mere fokus på, hvor den næste ferierejse går hen, om der skal bygges en ny carport eller investeres i nyt fritidsudstyr? Svaret svæver måske et sted midt imellem, men en ny undersøgelse fra OECD peger i hvert fald på, at danskerne generelt er glade for det danske velfærdssamfund. Derfor er der god grund til at værne om de grundpiller, det er bygget på. Én af de vigtigste er den danske arbejdsmarkedsmodel, herunder vores meget berømte flexicuritymodel.

Flexicuritymodellen står på tre ben: 1) En høj fleksibilitet, der sikrer, at det i Danmark er let at hyre og fyre arbejdskraft, og at både virksomheder og lønmodtagere tør tage chancer på arbejdsmarkedet. 2) Et fintmasket sikkerhedsnet i form af bl.a. dagpenge og kontanthjælp, der giver en økonomisk sikkerhed, hvis man skulle miste sit arbejde. Og endelig 3) En aktiv arbejdsmarkedspolitik, der forpligter arbejdsløse til at søge job, og som gennem forskellige muligheder for opkvalificering, virksomhedsrettede forløb mv. hjælper arbejdsløse tilbage på arbejdsmarkedet. Flexicuritymodellen har været en stor succes for Danmark. Ikke alene er det danske arbejdsmarked kendetegnet ved, at har vi en af verdens højeste andele af befolkningen i den arbejdsdygtige alder, der deltager aktivt på arbejdsmarkedet. Vi er samtidig et af de lande, hvor færrest er ledige i længere tid, og hvor vi er bedst til at få arbejdsløse i job.

” *Udover et mere hullet sikkerhedsnet har regeringen, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre planlagt store besparelser på den aktive arbejdsmarkedspolitik.*

I gennem de senere år har man imidlertid ført en politik, der rækker betydeligt ved flexicuritymodellens grundpiller. Dels har man med reformer af både dagpenge- og kontanthjælpsområdet svækket det økonomiske sikkerhedsnet. På dagpengeområdet er dagpengelængden blevet forkortet og samtidig er den såkaldte dækningsgrad - dvs. hvor stor en del af lønnen, dagpengene dækker - mindsket markant. Dermed står lønmodtagerne i dag med en ringere forsikring i tilfælde af arbejdsløshed, og derudover kan et dårligere sikkerhedsnet svække fleksibiliteten på arbejdsmarkedet. Hvis lønmodtagerne oplever for store risici ved at kunne blive fyret fra den ene måned til den næste eller med få dages varsel, så vil de kræve længere opsigelsesvarsler eller fratrædelsesgodtgørelser. Faktisk så vi allerede begyndende tegn

på fratrædelsesgodtgørelser snige sig ind i industriens overenskomster for nogle år siden. Udover et mere hullet sikkerhedsnet har regeringen, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre planlagt store besparelser på den aktive arbejdsmarkedspolitik, der vil blive indfaset i år og næste år.

Beskæftigelsesindsatsen beskæres med omkring 860 mio. kr. i 2019 og én milliard kr. i 2020. Det svarer til en besparelse på knap 17 procent i 2019 og næsten en femtedel i 2020 i forhold til driftsudgifterne i 2017. Dermed er det sandsynligt, at en række af de ordninger, der normalt hjælper folk hurtigt ind på arbejdsmarkedet, hvis de har mistet deres job, vil blive svækket med alvorlige konsekvenser til følge.

” *At spare milliarder på aktiv arbejdsmarkedspolitik er at skyde sig selv i foden*

At spare milliardbeløb på aktiv arbejdsmarkedspolitik er at skyde sig selv i foden. Der er nemlig en klar tendens til, at lande, som bruger mange penge på aktiv arbejdsmarkedspolitik, også får flere arbejdsløse i arbejde. Det ses af figuren, der viser, sammenhængen mellem en række landes investeringer i aktiv arbejdsmarkedspolitik og antallet af ledige, der kommer i arbejde fra ét kvartal til det næste.

Danmark er det land, der bruger klart flest ressourcer på den aktive arbejdsmarkedspolitik som procent af BNP, og vi er samtidig det land, der får den markant største andel af ledige i job.

Selv om der med garanti kan være steder i beskæftigelsesindsatsen, der kan forbedres og omstruktureres, er det generelle billede, at aktiv arbejdsmarkedspolitik virker. Derfor er det en rigtig dårlig idé at spare store beløb her, hvis vi fortsat vil have et arbejdsmarked, der effektivt får arbejdsløse tilbage i job.

” *I stedet for at svække sikkerhedsnettet og spare på den aktive arbejdsmarkedspolitik, er det tid til at investere i vores flexicuritymodel*

Det danske velfærdssamfund bygger på en høj deltagelse på arbejdsmarkedet, og i disse år med brydninger i form af ny teknologi og globalisering, er det væsentligt at værne om den danske model og sørge for at hjælpe flest muligt så ingen bliver efterladt på perronen og fastholder deres tilknytning til arbejdsmarkedet.

Den danske arbejdsmarkedsmodel har været til stor gavn for både lønmodtagerne, der har haft en høj grad af sikkerhed og tryghed i tilfælde af arbejdsløshed, og for arbejdsgiverne, der nemt har kunnet omstille produktionen og skalere op og ned på medarbejderstaben, når tiderne skifter. Derfor er den danske model værd at kæmpe for. Ikke kun på 1. maj, men hele året.

I stedet for at svække sikkerhedsnettet og spare på den aktive arbejdsmarkedspolitik, er det tid til at investere i vores flexicuritymodel. Vi skal sikre et godt sikkerhedsnet og en god og omfattende beskæftigelsesindsats, så vi samtidig bevarer fleksibiliteten på arbejdsmarkedet. Det vinder både arbejdsgivere og lønmodtagere på.

God 1. maj.

Bragt i A4medier d. 29. april 2019.